

وزارت جهادکشاورزی
سازمان امور عشایر ایران
اداره کل امور عشایر استان فارس

برنامه راهبردی در افق ۱۴۰۴

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول: بررسی اجمالی استان
۱۷	۱-۱ موقعیت و وسعت
۱۷	۱-۱-۲ اقلیم
۲۲	۱-۱-۳ وضعیت منابع آب در استان فارس
۲۲	۱-۳-۱-۱ منابع آب سطحی
۲۳	۱-۳-۱-۲ منابع آب زیرزمینی
۲۳	۱-۳-۱-۳ مصارف آب در سطح استان
۲۴	۱-۱-۴-۱ فیزیوگرافی
۲۵	۱-۱-۵ خاکشناسی و طبقه بندی اراضی
۲۶	۱-۱-۶ زمین شناسی عمومی
۲۸	۱-۱-۶-۱ گسل های اصلی استان فارس
۲۸	۱-۱-۶-۲ معادن اصلی استان فارس
۳۰	۱-۱-۷ پوشش گیاهی
۳۶	۱-۲ بررسی ویژگی های انسانی
۳۶	۱-۲-۱ جمعیت
۴۲	۱-۲-۲ جمعیت استان و سهم آن در کشور
۴۳	۱-۲-۳ نسبت جنسی، میزان شهرنشینی و ترکیب گروه های سنی
۴۳	۱-۲-۴ عوامل موثر بر رشد جمعیت استان
۴۴	۱-۲-۵ باروری زنان
۴۴	۱-۲-۶ ازدواج و طلاق
۴۵	۱-۲-۷ میزان متولدین ثبت شده
۴۶	۱-۲-۸ میزان مرگ و میر
۴۷	۱-۲-۹ وضعیت سواد
۴۸	۱-۲-۱۰ مهاجرت
۴۹	۱-۳ بررسی ویژگی های اقتصادی
۴۹	۱-۳-۱ اشتغال، بیکاری و شاخص های نیروی انسانی
۵۱	۱-۳-۲ دام و طیور
۵۳	۱-۳-۳ زراعت و باغداری
۵۵	۱-۳-۴ صنعت و معدن
۵۵	۱-۳-۴-۱ صنعت
۵۷	۱-۳-۴-۲ معادن
۵۷	۱-۳-۴-۲-۱ معادن فعال استان

فصل دوم: بررسی وضعیت موجود عشایر استان

۶۲	۲-۱ وضعیت انسانی
۶۲	۲-۱-۱ پیشینه تاریخی ایلات وقوام استان
۶۲	۲-۱-۱-۱ ایل قشقای
۶۳	۲-۱-۱-۲ ایل خمسه
۶۳	۲-۱-۱-۳ ایل لر ممسنی
۶۳	۲-۱-۱-۴ طوایف مستقل کوهمره
۶۴	۲-۱-۵-۱ طایفه مستقل جشنی
۶۴	۲-۱-۱-۶ طایفه مستقل چهار راهی
۶۸	۲-۲ وضعیت توزیع جغرافیایی، فضایی عشایر
۶۸	۲-۲-۱ معرفی ایلات و طوایف کوچنده بر اساس نتایج سرشماری
۷۰	۲-۲-۲ تعداد خانوار و جمعیت در دوره های استقرار بیلاقی و قشلاقی
۷۶	۲-۳ وضعیت توزیع جغرافیایی و فضای عشایر
۷۹	۲-۳-۱ تغییر و تحولات جمعیت عشایری (۸۷ و ۷۷ و ۱۳۶۶)
۸۱	۲-۳-۲ وضعیت شاخص های توسعه انسانی عشایر استان
۸۴	۲-۳-۲-۱ سواد
۸۶	۲-۳-۲-۲ بهداشت
۸۶	۲-۳-۲-۳ آب آشامیدنی
۸۷	۲-۳-۲-۴ مسکن
۸۷	۲-۳-۲-۵ سوخت
۹۱	۲-۳-۲-۶ راه ارتباطی
۹۱	۲-۳-۴ وضعیت کانون های توسعه استان وامکانات آنها
۱۰۹	۲-۳-۵ الگوهای کوچ وایلراهها
۱۱۸	۲-۴ ساختار اقتصادی عشایر
۱۲۰	۲-۴-۱ مراتع
۱۲۵	۲-۴-۲ دامداری
۱۲۷	۲-۴-۳ زراعت و باغداری
۱۲۵	۲-۴-۴ صنایع
۱۲۷	۲-۴-۵ شیلات
۱۲۷	۲-۴-۶ طیور
۱۲۷	۲-۴-۷ وضعیت درآمد خانوارهای عشایری
۱۲۷	۲-۴-۷-۱ درآمد حاصل از دامداری

- ۱۲۸-۲-۷-۴-۲ درآمد حاصل از کشاورزی-----
- ۱۲۸-۳-۷-۴-۲ درآمد حاصل از صنایع دستی-----
- ۱۳۱-۸-۴-۲ منابع اعتباری-----
- ۱۳۱-۱-۸-۴-۲ بخش مسکن-----
- ۱۳۱-۲-۸-۴-۲ بخش کشاورزی-----

فصل سوم: تشکیلات اداری امور عشایر و وضعیت خدمات رسانی به عشایر

- ۱۳۴-۱-۳ تشکیلات اداری عشایر (استان - شهرستان)-----
- ۱۳۶-۲-۳ اتحادیه و شرکت های تعاونی عشایر-----
- ۱۴۴-۳-۳ ارائه خدمات پشتیبانی به کوچندگان توسط ادارات عشایری-----
- ۱۴۴-۴-۳ ارائه خدمات پشتیبانی به کوچندگان توسط سایر دستگاههای اجرایی-----
- ۱۴۹-۵-۳ ارائه خدمات پشتیبانی به کوچندگان توسط نهادهای غیر دولتی-----
- ۱۴۹-۶-۳ اعتبارات عمرانی تخصیص یافته به عشایر-----
- ۱۵۳-۷-۳ ارزیابی سیاست های گذشته-----

فصل چهارم: بررسی و تحلیل اطلاعات جمع آوری شده بر اساس روش SWOT

- ۱۵۶-۴-۱ مدل تجزیه و تحلیل SWOT-----
- ۱۶۰-۴-۲ ماتریس SWOT-----

فصل پنجم: استراتژی کوچ

- ۱۶۴-۱-۵-۱ مقدمه-----
- ۱۶۴-۵-۲ ضرورت های ساماندهی و ارائه خدمات به عشایر کوچنده استان-----
- ۱۶۶-۳-۵ ارائه برنامه های ساماندهی در بیلاق، قشلاق و میانبند-----
- ۱۶۸-۱-۳-۵ تأمین آب شرب در بیلاق-----
- ۱۶۸-۲-۳-۵ تأمین آب شرب در قشلاق-----
- ۱۷۰-۳-۳-۵ تأمین آب شرب دام-----
- ۱۷۲-۴-۵ احداث، نگهداری و مرمت راههای عشایری-----
- ۱۷۲-۵-۵ ایلراههای عشایری-----
- ۱۷۶-۶-۵ ارائه برنامه های ساماندهی عشایر در میان بند (مسیر کوچ)-----
- ۱۷۷-۷-۵ تأمین انرژی-----
- ۱۸۱-۸-۵ بهره برداری از آب و خاک-----
- ۱۸۴-۹-۵ آموزش و ترویج-----
- ۱۸۷-۱۰-۵ استراتژی های بخش آموزش و پرورش-----

۱۸۷	۵-۱۱ خدمات پشتیبانی تولید
۱۹۲	۵-۱۲ بهداشت و درمان
۱۹۳	۵-۱۳ خشکسالی و روش های مقابله به آن
۱۹۴	۵-۱۳-۱ روش های مقابله با خشکسالی (کاهش اثرات آن)
۱۹۴	۵-۱۳-۱-۱ برنامه های کوتاه مدت
۱۹۴	۵-۱۳-۱-۲ برنامه های بلند مدت
۱۹۶	۵-۱۴ چالشها و پیشنهادات
۱۹۶	۵-۱۴-۱ چالشها
۱۹۷	۵-۱۴-۲ پیشنهادات

فصل ششم: استراتژی اسکان

۱۹۹	۶-۱ مقدمه
۱۹۹	۶-۲ ضرورت های ساماندهی و اسکان عشایر استان
۲۰۲	۶-۳ تداوم شناسایی و مکان یابی کانون های توسعه و عشایر داوطلب اسکان
۲۰۲	۶-۴ تعداد، انواع و ویژگی های کانون های توسعه
۲۰۲	۶-۴-۱ کانون های توسعه حمایتی (خودجوش)
۲۰۳	۶-۴-۲ کانون های توسعه هدایتی (برنامه ریزی شده)
۲۱۳	۶-۵ معرفی پتانسیل های بالقوه و بالفعل کانون های توسعه
۲۳۲	۶-۶ چالشها و پیشنهادات
۲۳۲	۶-۶-۱ چالشها
۲۳۳	۶-۶-۲ پیشنهادات

فصل هفتم: جمع بندی و تلفیق

۲۳۵	۷-۱ جمع بندی وضعیت کنونی (موجود) عشایر استان
۲۳۶	۷-۲ خلاصه ای از ویژگی های کلی استان فارس
۲۳۶	۷-۳ خلاصه ای از برخی ویژگی های طبیعی استان
۲۳۸	۷-۴ منابع تولید قابل استحصال و تخصیص به عشایر
۲۳۸	۷-۵ خلاصه ای از استعداد های مناطق عشایری استان (وضع موجود)
۲۴۰	۷-۶ ویژگی های اقتصادی
۲۴۲	۷-۷ وضعیت تشکل های عشایری
۲۴۳	۷-۸ عمده ترین مسائل و مشکلات عشایر استان
۲۴۴	۷-۹ وضعیت ساماندهی کوچ و اسکان عشایر استان
۲۴۴	۷-۱۰ اهداف کلی برنامه چشم انداز توسعه جامعه عشایری
۲۴۵	۷-۱۱ راهبرد های کلان برنامه چشم انداز

- ۷-۱۲- چشم انداز آینده زندگی عشایر استان-----۲۴۶
- ۷-۱۳- سند چشم انداز ۲۰ ساله جامعه عشایری ایران در افق ۱۴۰۴-----۲۴۶
- ۷-۱۴- شاخص ها-----۲۴۷

فصل چهارم

بررسی و تحلیل اطلاعات

جمع آوری شده

بر اساس روش SWOT

۴-۱ مدل تجزیه و تحلیل SWOT

باتوجه به مطالعات انجام شده در بخش شناخت عشایر استان، نقاط ضعف و قوت جامعه عشایری استان در زیربخشهای مختلف در جدول SWOT تجزیه و تحلیل می شود. SWOT در لغت به معنی قوت ها، ضعف ها، فرصت ها و تهدیدات است و در اصطلاح فرایند شناسایی، بررسی و ارزیابی متغیرهای موثر و بالقوه داخلی و محیطی را تجزیه و تحلیل SWOT گویند.

واژه SWOT برگرفته از این لغات می باشد:

S : strength به معنی قدرت

W : Weakness معنی ضعف

O : opportunity به معنی فرصت

T : Threat به معنی تهدید

مدل SWOT یکی از جالب ترین، کامل ترین و مفیدترین روش ها، برای تهیه برنامه های راهبردی است.

۴-۲- روش تحلیل SWOT

از این روش به منظور شناسایی و تشخیص مسئله استفاده می شود. با استفاده از این روش نقاط قوت (S)، نقاط ضعف (W)، فرصت ها (O) و تهدیدات (T) یک سازمان یا شرکت تعیین می گردد که یکی از مراحل تحلیل برای مطالعه موردی (CaseStudy) سازمان ها می باشد.

در برنامه ریزی راهبردی، به ترتیب چشم انداز (Vision)، رسالت (Mission)، اهداف (Objectives)، راهبردها (Strategies)، عناوین برنامه ها (Projects) و فعالیت ها (Activities) برای سازمان یا تشکل مورد نظر تعریف می گردد. رایج ترین کاربرد آن فراهم کردن یک چارچوب منطقی برای هدایت نظامند بحث های سیستم، راهبردهای مختلف و در نهایت انتخاب راهبرد است. آنچه که یک برنامه ریز به عنوان فرصت می بیند برنامه ریز دیگر ممکن است آن را تهدید تلقی کند. همچنین یک نقطه قوت را احتمال دارد دیگری ضعف ببیند. بدین ترتیب تشخیص های متفاوت ممکن است بازتاب ملاحظات اساسی قدرت در درون سیستم و یا تفاوت چشم انداز واقعی باشد، نکته کلیدی در این مدل، تجزیه و تحلیل دامنه ای از همه جنبه های موقعیتی سیستم و در نتیجه فراهم کننده چهار چوب مفیدی برای انتخاب راهبرد است.

برای تعیین راهبردها، ابتدا نقاط قوت، نقاط ضعف، فرصت ها و تهدیده (Opportunity, Strength, Weakness, Threats) با نگاهی به فضای داخلی و عوامل بیرونی بررسی می شود که بر مبنای آن و با استفاده از ماتریس SWOT، راهبردها استخراج می گردد.

-	نقاط قوت strength	نقاط ضعف Weakness
فرصت ها opportunity	استراتژی تهاجمی SO	استراتژی رقابتی WO
تهدید Threat	استراتژی واکنشی ST	استراتژی تدافعی WT

هر راهبرد در زیرمجموعه یکی از اهداف، روش رسیدن به هدف را مشخص می سازد. شناسایی ذینفع های درونی و بیرونی نیز به شناسایی عوامل کمک می نماید. پس از آن برای رسیدن به هر راهبرد، برنامه هایی مشخص می شود که لازم است زمانبندی و بودجه گذاری آنها نیز انجام شود.

استراتژی هر سازمان متأثر از فرایند تعامل آن با محیط بیرونی است.» بنابراین پیش بینی وضعیت آینده نقشی اساسی در فرایند موفقیت سازمان دارد. در این میان شناخت عوامل محیطی و همچنین شناسایی عوامل درونی بسیار مهم می باشد.

تجزیه و تحلیل SWOT یکی از ابزار های استراتژیک تطابق قوت و ضعف درون سازمانی با فرصت ها و تهدید های برون سازمانی است « . تجزیه و تحلیل SWOT تحلیلی منظم برای شناسایی این عوامل و تدوین استراتژی که بهترین تطابق بین آنها را ایجاد نماید ارائه می دهد. از این دید گاه این الگو یک استراتژی است که قوت ها و فرصت ها را به حداکثر و ضعف ها و تهدیدات را به حداقل ممکن می رساند . برای این منظور نقاط قوت و ضعف و فرصت ها و تهدیدات در چهار چوب کلی SO.WO.ST.WT. پیوند داده می شود و گزینه استراتژی بین آنها انتخاب می شود. در این تحلیل همیشه چهار استراتژی پیشنهاد می شود

راهبرد SO

این راهبرد می تواند یک حالت هم افزایی در سازمان ایجاد کند . هر سازمانی مایل است در این موقعیت قرار داشته باشد تا بتواند با بهره گیری از توانمندی ها ، استفاده از فرصت ها را به حداکثر برساند .

راهبرد ST

این راهبرد براساس توانمندی سازمان در مقابل تهدیدات بنا شده است و هدف آن افزایش توانمندی های موجود و کاهش تهدیدات می باشد.

راهبرد WO

کاهش نقاط ضعف و افزایش فرصت هاست . گاه سازمان ها به دلیل برخورداری از ضعف های اساسی ، امکان استفاده از فرصت های به دست آمده را ندارند ، لذا طراحی دوره های آموزشی به منظور تقویت نقاط ضعف می تواند سازمان را در استفاده از فرصت ها توانمند کند.

راهبرد WT

هدف این راهبرد، کاهش نقاط ضعف و تهدیدات تا حد امکان است.

در تحلیل SWOT عوامل موثر بر شرکت یا سازمان به دو دسته عوامل بیرونی یا خارجی و عوامل درونی یا داخلی تقسیم می شود:

الف) عوامل بیرونی: این عوامل خارج از سازمان بوده است و بر فعالیت های سازمان تاثیر دارند اما در اختیار سازمان نبوده و سازمان هیچ گونه تاثیری بر آنها ندارد.

هدف از بررسی محیط خارجی تهیه فهرستی محدود از فرصت هایی که می تواند به یک سازمان سود رسانده یا تهدیداتی که باید از آنها اجتناب شود.

عوامل بیرونی خود به دو گونه می باشد:

فرصت ها :

فرصت یک موقعیت عمده در محیط سازمان می باشد . یعنی آنچه که سازمان را در رسیدن به اهدافش یاری می

نماید و به عنوان موتور محرکه ای است که شتاب حرکت سازمان را چندین برابر می کند. پس فرصت ها مطلوب سازمان بوده و بایستی کوشش نمایند تا آنها را به حداکثر رسانده و از آنها استفاده بهینه کنند.
تهدیدها :

تهدید یک موقعیت نامطلوب عمده در محیط سازمان است و به عنوان مانعی بر سر راه سازمان قرار دارد و آن را از رسیدن به اهدافش باز می دارد. در مورد فرصت ها و تهدیدات می توان گفت که آنچه برای یک سازمان تهدید قلمداد می شود ممکن است برای یک سازمان دیگر عامل فرصتی باشد.

پس فرصت یا تهدید بودن یک عامل نسبی است. سازمان تا جایی که می تواند بایستی تهدیدات را به حداقل رسانده یا آنها را به عوامل فرصتی و مزیتی تبدیل کند. درک درست فرصت ها و تهدیدات محیطی فرا روی سازمان به مدیران کمک می کند تا استراتژی سازمانی را با بینش و فراست بهتری اتخاذ نموده و مسیر حرکت سازمان را به طور اثر بخش تری تعیین نماید. البته باید توجه داشت که آنچه برای یک سازمان تهدید قلمداد می شود ممکن است برای سازمان دیگر فرصت باشد و فرصت یا تهدید بودن یک عامل نسبی است.
ب) عوامل درونی

این عوامل در اختیار سازمان بوده و جزء عوامل داخلی می باشند. پس در عین حال که بر فعالیت های سازمان تاثیر دارند سازمان نیز بر آنها تاثیر دارد.

هدف از بررسی محیط درونی تهیه فهرستی از نقاط قوت است که سازمان برای به دست آوردن آن بایستی از آنها بهره برداری نماید و از نقاط ضعف جلوگیری نماید. عوامل درونی نیز همانند عوامل بیرونی دو دسته می باشند که عبارتند از:

قوت ها

قوت نقطه ی اتکای سازمان است که با استفاده از آن می خواهد به اهداف خود برسد. « بر مبنای این نقاط قوت شاخه ی اجرایی را می توان به موتوری قدرتمند برای رشد نوآوری و خدمت تبدیل کرد. » پس هر سازمانی بایستی این نقاط قوت را برای جامه عمل پوشاندن به رسالتش به حداکثر رسانده و از آنها به عنوان مزیتی رقابتی در مقابل رقبا استفاده نمایند. مهمترین نقاط قوت در خصوص جامعه عشایری استان فارس عبارتند از: وجود اراضی قابل کشاورزی در پایاب سدهای موجود در استان و واگذاری میزان ۲۳۰۰۰ هکتار اراضی کشاورزی به عشایر، وجود جاذبه های گردشگری در مناطق عشایری و...

ضعف ها

ضعف یک محدودیت یا کمبود در منابع مهارت ها و توانایی هایی است که جدا مانع عملکرد آن بخش می شود. ضعف یک عامل درونی است که مختل کننده فعالیت های سازمان بوده و در رسیدن سازمان به اهدافش خلل ایجاد می کند. پس لازم است تا سازمان این عوامل را در حد امکان به حداقل رسانده و یا در جهت رسیدن به اهدافش از آنها بهره برداری نماید.

ضعف ها عواملی هستند که هر سازمانی که وجود خارجی دارد قطعاً با آنها رو به رو است و نمی تواند از آنها دوری کند بلکه بایستی با درکی صحیح آنها را نظارت کرده و مهار نماید. درک صحیح نقاط قوت و ضعف اساسی به سازمان کمک می کند تا با استفاده بهینه از قوت ها و به حداقل رساندن ضعف ها با اثر بخشی بیشتری به اهداف رسیده و از هدر رفتن منابع و امکانات سازمان جلوگیری نماید. مهمترین نقاط ضعف در میان جامعه عشایری استان عبارتند از:

- پراکندگی خانوارهای عشایری و صعب العبور بودن مناطق عشایری

- پایین بودن سطح خدمات بهداشتی در میان عشایر کوچنده استان
- فواصل زیاد بین دو قطب زیست بوم در برخی موارد (طولانی بودن و مسدود شدن ایلراه ها)
- عدم تمایل نسل جوان به ادامه زندگی کوچروی
- عدم وجود نقدینگی شرکتهای تعاونی عشایری در اجرای طرح های تولیدی در مناطق عشایری
- اقتصادی نبودن شیوه موجود دامداری و عدم توسعه صنایع دستی عشایر
- داشتن دام مازاد بر ظرفیت مرتع و پایین بودن تولیدات مراتع استان

تجزیه و تحلیل SWOT در تصمیمات مربوط به انتخاب راهبردی مورد استفاده قرار می گیرد کاربرد دیگر مدل SWOT این است که فرصت ها و تهدیدات کلیدی خارجی به طور سیستماتیک با ضعف ها و قوت های داخلی در یک رویکرد ساختاری شده مقایسه می گردند.

هدف از این مقایسه شناسایی یکی از چهار الگوی خاص برای سازگاری موقعیت داخلی و خارجی است.

الف) قوت و فرصت (SO) : ناحیه یک، بهترین فرصت است سیستم با چند فرصت محیطی روبه روست و قوت های بسیاری دارد که استفاده از فرصت ها را ترغیب می نماید. این وضعیت استراتژی های رشد را توصیه می نماید.

ب) قوت و تهدید (ST) : در ناحیه دوم، سیستم دارای قوت های کلیدی است لیکن با محیطی تهدیدزا مواجه می باشد. در این وضعیت، استراتژی ها از قوت های موجود برای ساختن فرصت های بلند مدت در سایر موارد استفاده می کنند.

ج) ضعف و فرصت (WO) : در ناحیه سوم، سیستم با یک فرصت خوبی روبه روست، لیکن از چند ضعف داخلی رنج می برد.

د) ضعف و تهدید (WT) : در ناحیه چهارم، سیستم نه با فرصت و نه با قوت محیط داخلی مواجه می باشد بلکه از بعد داخلی با ضعف و از نظر بعد خارجی با تهدیدات متعددی مواجه می باشند. در این حالت بهترین استراتژی، استراتژی کاهش خواهد بود.

۴-۲ ماتریس (SWOT)

این ماتریس یکی از ابزارهای بسیار مهم در فرایند تدوین استراتژی است که به وسیله آن اطلاعات مقایسه می شود و می توان با استفاده از آن چهار نوع استراتژی ارائه نمود.

جدول شماره (۴-۱) ماتریس نقاط قوت، ضعف، فرصت ها و تهدیدها (SWOT)

نقاط ضعف - W		نقاط قوت - S		همیشه سفید باشد	
موضوعات	(نقاط ضعف فهرست شود)	موضوعات	(نقاط قوت فهرست شود)		
استراتژی های WO		استراتژی های SO		فرصت - O	
۱-		۱-		(فرصت ها فهرست شود)	موضوعات
۲-		۲-			
۳-		۳-			
۴-		۴-			
و...		و...			
با بهره جستن از فرصت ها نقاط ضعف از بین برده شود.		با بهره جستن از نقاط قوت از فرصت ها استفاده شود.			
استراتژی های WT		استراتژی های ST		تهدیدات - T	
۱-		۱-		(تهدیدات فهرست شود)	موضوعات
۲-		۲-			
۳-		۳-			
۴-		۴-			
و...		و...			
نقاط ضعف را کاهش دهید و از تهدیدات پرهیز شود.		برای احتراز از تهدیدات از نقاط قوت استفاده شود.			

جدول شماره (۴-۲) ماتریس نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها (SWOT) مربوط به عشایر فارس

نقاط ضعف-W	نقاط قوت-S	
<p>پایین بودن بینه مالی عشایر در مشارکت در اجرای پروژه ها کم سوادی افراد عشایری و مشکلات در ارائه آموزش ها و اجرای پروژه ها</p> <p>پراکندگی خانوارهای عشایری و صعب العبور بودن مناطق عشایری</p> <p>پایین بودن سطح بهداشت در مناطق عشایری</p> <p>فاصل زیاد بین دو قطب زیست بوم در برخی موارد (طولانی بودن و مسدود شدن ایبراه ها)</p> <p>عدم تمایل نسل جوان به ادامه زندگی کوچروی</p> <p>شرایط سخت محیطی برای اجرای طرح و پروژه ها در مناطق عشایری</p> <p>محدودیت منابع آب و زمین در بسیاری از کانونها</p> <p>کمبود نیروی انسانی متخصص در اداره کل امور عشایر</p> <p>عدم وجود نقدینگی شرکتهای تعاونی عشایری در اجرای طرح های تولیدی در مناطق عشایری</p> <p>اقتصادی نبودن شیوه موجود دامداری و عدم توسعه صنایع دستی عشایر و تنوع اشتغال</p> <p>فقر مراتع و تغییر کاربری ها در سطح مراتع استان</p> <p>فقر مراتع و تغییر کاربری ها در سطح مراتع استان</p> <p>از هم پاشیدگی نظام ایلی و عدم رعایت تقویم کوچ نداشتن وثیقه جهت دریافت تسهیلات بانکی</p>	<p>وجود زنان و مردان سختکوش و دانش آموختگان مستعد و نخبه در جامعه عشایری</p> <p>وجود دانش بومی غنی در امور دام و دامداری در بین عشایر</p> <p>جمعیت جوان عشایری و نیروی کارآمد</p> <p>مولد بودن افراد جامعه عشایری و دارا بودن دانش و تجربه غنی در تولیدات صنایع دستی</p> <p>وجود کارشناسان با تجربه و آگاه به مشکلات عشایری در اداره کل امور عشایر فارس و مدیریت آموزش و پرورش عشایر سیار</p> <p>واگذاری میزان ۲۳۰۰۰ هکتار اراضی کشاورزی به عشایر</p> <p>وجود جاذبه های گردشگری در مناطق عشایری</p> <p>وجود سازمان امور عشایر کشور</p> <p>تولید ۴۴ درصد صنایع دستی استان توسط عشایر</p> <p>وجود ۶۷ درصد مراتع استان در اختیار عشایر</p> <p>وجود تعداد ۱۲۶ کانون توسعه دارای پتانسیل جهت اسکان خانوارها</p> <p>وجود حداقل ۳ میلیون رأس دام سبک (ذخیره ژنتیکی) که تأمین کننده دام پرواربندی ها می باشد</p> <p>تأمین پروتئین جامعه و داشتن سهم عمده در تأمین امنیت غذایی جامعه</p>	
<p>استراتژی-WO (با استفاده از فرصتها، نقاط ضعف را به حداقل برسانیم)</p>	<p>استراتژی-SO (استفاده از نقاط قوت با استفاده از فرصتها)</p>	<p>فرصتها-O</p>
<p>تأمین آب شرب انسان و دام در بیلاق و قشلاق، حفاظت و گسترش منابع آبی قابل بهره برداری در مناطق عشایری</p> <p>اجرای طرح اسکان در مناطق مستعد و ارتقاء شاخص های توسعه انسانی - اجتماعی در کانونهای اسکان عشایر</p> <p>سازماندهی امر بهداشت و تدوین برنامه ویژه توسعه و ارتقاء سطح بهداشت و درمان جامعه عشایری استان</p> <p>توسعه و حمایت از صنایع دستی عشایر و ایجاد کارگاه تولیدی صنایع دستی</p> <p>افزایش سطح سواد در حد متوسط کشوری و زمینه سازی تحصیل ۱۰۰ درصد جمعیت لازم</p> <p>التعلیم</p> <p>توسعه و تکمیل زیرساختهای ارتباطات و حمل و نقل در مناطق عشایری</p> <p>بهینه سازی مصرف انرژی و استفاده از انرژی های نو مانند انرژی خورشید و باد در مناطق عشایری</p> <p>اصلاح ساختار شرکتهای تعاونی عشایری هدایت آنها به سمت اجرای طرح های تولیدی</p>	<p>زمینه سازی اجرای طرح های مرتع داری به منظور اعمال مدیریت صحیح و بهره برداری بهینه از عرصه های مرتعی.</p> <p>زمینه سازی واگذاری اراضی مرتعی مستعد به عشایر به منظور تنوع بخشی به منابع درآمد و تغییر شیوه معیشت عشایر</p> <p>زمینه سازی ارتقاء سطح فرهنگ؛ توسعه آموزش و مهارت عشایر متناسب با نیازها و پتانسیلهای هر منطقه جهت تغییر و ایجاد تنوع شغلی</p> <p>تأمین امنیت اقتصادی و اجتماعی در کانون های اسکان</p> <p>گسترش همه جانبه بیمه خدمات درمانی و تأمین اجتماعی</p> <p>توانمند سازی تشکل های عشایری به منظور تأمین نهاده ها و بازار رسانی محصولات تولیدی عشایر</p> <p>بهره گیری از آموزش های تخصصی و پتانسیل های بالقوه به منظور ایجاد مشاغل جدید و ارتقاء بهره وری منابع</p> <p>ارتقای مهارت بهره برداران عشایری و ارتقای سطح سواد و مهارت کارکنان تعاونیهای عشایری</p>	<p>تصویب و ابلاغ آئین نامه اجرایی سازماندهی عشایر</p> <p>وجود اراضی قابل کشاورزی در پایاب سدهای موجود در استان</p> <p>وظیفه مندی دستگاهها در خصوص ارایه خدمات زیربنایی در کانون های توسعه و مصوبات شورای عالی عشایر</p> <p>وجود قوانین برنامه های ۵ ساله</p> <p>وجود انواع صندوق های بیمه در استان</p> <p>وجود مراکز علمی و تحقیقاتی متنوع و پیشرفته در مرکز و سطح استان</p> <p>وجود مراکز آموزشی شبانه روزی مختص فرزندان عشایر در سطح استان</p> <p>وجود فراکسیون عشایری مجلس شورای اسلامی</p> <p>وجود مشاور استاندار در رابطه با مسائل عشایری در استان</p> <p>وجود صدا و سیما و سایر رسانه ها برای انعکاس مشکلات جامعه عشایری</p> <p>وجود آموزش و پرورش عشایر سیار با کادر مجرب و آشنا به تعلیمات فرزندان عشایری</p> <p>وجود بانک کشاورزی و امکان دریافت تسهیلات مربوط به بخش کشاورزی برای عشایر</p> <p>اجرای طرح های مرتعداری از طرف اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان</p> <p>جلسات شورای عشایری و امکان طرح مسائل و مشکلات عشایر استان</p> <p>وجود جاذبه های گردشگری و قطب گردشگری استان</p>

		<p>تشکیل کارگروه‌های مختلف شامل اشتغال، فرهنگی... در محل استانداری برای عشایر وجود ناحیه مقاومت بسیج سپاه عشایر در استان با سازماندهی بیش از ۸۰ هزار جوان بسیجی</p>
<p>استراتژی‌های-WT (به حداقل رساندن نقاط ضعف با پرهیز از تهدیدها)</p>	<p>استراتژی-ST (استفاده از نقاط قوت برای پرهیز از تهدیدها)</p>	<p>تهدیدات-T</p>
<p>انجام تحقیقات و بهره‌گیری از یافته‌های علمی و مطالعه مناطق مستعد در عرصه زیست بوم‌های عشایری به منظور حمایت از اسکان عشایر داوطلب و سامان‌دهی کوچ فراهم نمودن زمینه تولید و اشتغال برای عشایر داوطلب اسکان زمینه‌سازی و توسعه اسکان عشایر از طریق مطالعه و شناسایی پتانسیل‌های مناطق عشایری در قالب کانون‌های توسعه بکارگیری فناوری نوین و دانش بومی جهت افزایش تولید و بهره‌وری منابع توسعه فعالیت‌های مطالعاتی و تحقیقاتی در زمینه تولید و سایر مسائل جامعه عشایری تامین سهم مناسب عشایر از حمایت‌های مالی و خدمات دولتی به منظور ایجاد عدالت و رفاه اجتماعی و توسعه زیرساخت‌ها در مناطق عشایری</p>	<p>جلوگیری از تصرف و تخریب مراتع عشایری توسط جوامع غیرعشایر توسعه امکانات و خدمات آموزشی در کانون‌های توسعه و مناطق عشایری تعیین جایگاه اداری راه‌های عشایری در اداره راه و ترابری برای رفع خلاء مدیریت راه‌ها و گذرگاه‌های عشایری افزایش اعتبارات دستگاه‌های ذیربط در جهت توسعه منابع آب و خاک مناطق عشایری زمینه‌سازی جهت افزایش و بهبود تولیدات کشاورزی و دامی عشایر فراهم کردن امکانات در مناطق عشایری به منظور تأمین مطالبات جوانان برای زندگی در مناطق عشایری</p>	<p>تخریب و مسدود شدن ایل راه‌های عشایری ممنوعیت تأمین و تخصیص آب در اغلب دشت‌ها و مناطق عشایری استان آسیب‌پذیری شدید زندگی جامعه عشایری در مقابل حوادث غیرمترقبه و بویژه خشکسالی خشک شدن بیشتر منابع تأمین آب در مناطق عشایری واردات محصولات دامی و پائین بودن قیمت محصولات دامی عشایر در زمان عرضه به بازار عدم ممیزی برخی مراتع عشایری محدودیت منابع آبی و خاکی برای استقرار و ساماندهی عشایر عدم گسترش بیمه خدمات درمانی، اجتماعی و بیمه دام عشایر عدم تأمین اعتبارات مورد نیاز خدمات عمرانی و زیربنایی در مناطق عشایری نبود متولی خاص انتظامی در مناطق عشایری استان عدم هماهنگی برخی دستگاه‌های دولتی در زمینه ساماندهی عشایر و رسیدگی به امور آنها فروپاشی ساختار اجتماعی و عدم جایگزینی مناسب به فراموشی سپردن دانش بومی</p>

جدول ۳-۴: اهداف مبنا در تدوین استراتژی ها در بخش های موضوعی مربوطه

ردیف	اهداف	استراتژی ها
۱	افزایش کمی و کیفی سطح خدمات آموزشی و ترویجی و افزایش مهارت‌های شغلی عشایر	- زمینه سازی ارتقاء سطح فرهنگ؛ توسعه آموزش و مهارت عشایر متناسب با نیازها و پتانسیلهای هر منطقه جهت تغییر و ایجاد تنوع شغلی - بکارگیری فناوری نوین و دانش بومی جهت افزایش تولید و بهره وری منابع - ارتقای مهارت بهره برداران عشایری و ارتقای سطح سواد و مهارت کارکنان تعاونیهای عشایری
۲	ارتقاء سطح سواد جامعه عشایری در حد متوسط جامعه روستایی	توسعه امکانات و خدمات آموزشی در کانون های توسعه و مناطق عشایری افزایش سطح سواد در حد متوسط کشوری و زمینه سازی تحصیل ۱۰۰ درصد جمعیت لازم‌التعلیم
۳	استفاده از انرژی های نو جهت ارتقاء سطح زندگی جامعه کوچندگان	بهینه سازی مصرف انرژی و استفاده از انرژی های نو مانند انرژی خورشیدی و باد در مناطق عشایری
۴	افزایش کارآیی خدمات پشتیبان تولید و تامین معیشت پایدار	زمینه سازی جهت افزایش و بهبود تولیدات کشاورزی و دامی عشایر توانمند سازی تشکل های عشایری به منظور تأمین نهاده ها و بازار رسانی محصولات تولیدی عشایر اصلاح ساختار شرکتهای تعاونی عشایری هدایت آنها به سمت اجرای طرح های تولیدی توسعه و حمایت از صنایع دستی عشایر و ایجاد کارگاه تولیدی صنایع دستی
۵	توسعه منابع آب و خاک در مناطق عشایری و بهره برداری صحیح از آن	زمینه سازی واگذاری اراضی مرتعی مستعد به عشایر به منظور تنوع بخشی به منابع درآمد و تغییر شیوه معیشت عشایر از طریق توسعه کشت های متراکم افزایش اعتبارات دستگاههای ذیربط در جهت توسعه منابع آب و خاک مناطق عشایری
۶	توسعه منابع تامین آب و افزایش سطح برخورداری عشایر از آب آشامیدنی سالم	تامین آب شرب انسان و دام در بیلاق و قشلاق ، حفاظت و گسترش منابع آبی قابل بهره برداری در مناطق عشایری
۷	تامین سلامت و ارتقای سطح بهداشت عشایر و ارائه خدمات بهداشتی و درمانی	سازماندهی امر بهداشت و تدوین برنامه ویژه توسعه و ارتقای سطح بهداشت و درمان جامعه عشایری استان گسترش همه جانبه بیمه خدمات درمانی و تامین اجتماعی
۸	تنسيق و تثبیت حقوق بهره برداری عشایر از مراتع ؛ ایله‌ها و اطراقگاه های عشایری	- زمینه سازی اجرای طرح های مرتع داری به منظور اعمال مدیریت صحیح و بهره برداری بهینه از عرصه های مرتعی. - جلوگیری از تصرف و تخریب مراتع عشایری توسط جوامع غیرعشایر
۹	ارتقاء شاخص های برخورداری از راه در جامعه عشایری	- توسعه و تسهیل ارتباطات و حمل و نقل در مناطق عشایری - تعیین جایگاه اداری راههای عشایری در اداره راه و شهرسازی برای رفع خلاء مدیریت راهها و گذرگاههای عشایری
۱۰	ساماندهی عشایر داوطلب اسکان با شناسایی منابع تولید و ارتقاء میزان بهره برداری از منابع	زمینه سازی و توسعه اسکان عشایر از طریق مطالعه و شناسایی پتانسیلهای مناطق عشایری در قالب کانون های توسعه فراهم نمودن زمینه تولید و اشتغال برای عشایر داوطلب اسکان بهره گیری از آموزش های تخصصی و پتانسیل های بالقوه به منظور ایجاد مشاغل جدید و ارتقاء بهره وری منابع
۱۱	شناسایی پتانسیلها و استعداد های مناطق عشایری و عشایر داوطلب به منظور اسکان	- انجام تحقیقات و بهره گیری از یافته های علمی و مطالعه مناطق مستعد در عرصه زیست بوم های عشایری به منظور حمایت از اسکان عشایر داوطلب و سامان دهی کوچ - توسعه فعالیتهای مطالعاتی و تحقیقاتی در زمینه تولید وسایر مسائل جامعه عشایری.

ردیف	اهداف	استراتژی ها
		- فراهم کردن امکانات در مناطق عشایری به منظور تأمین مطالبات جوانان برای زندگی در مناطق عشایری
۱۲	ایجاد؛ توسعه و تجهیز کانونهای اسکان هدایتی و حمایتی در سطح زیست بومها	- تأمین امنیت اقتصادی و اجتماعی کانونهای اسکان - اجرای طرح اسکان در مناطق مستعد و ارتقاء شاخص های توسعه انسانی- اجتماعی در کانونهای اسکان عشایر - تأمین سهم مناسب عشایر از حمایت های مالی و خدمات دولتی به منظور ایجاد عدالت و رفاه اجتماعی و توسعه زیر ساخت ها در مناطق عشایری

چشم انداز برنامه راهبردی ساماندهی عشایر استان فارس در افق ۱۴۰۴

۱. اسکان حداقل ۱۳۵۰۰ خانوار عشایری در کانون های توسعه
۲. بهره مند شدن صد درصد افراد بالای ۶ سال و کمتر از ۶۵ سال از نعمت سواد
۳. برخورداری از خدمات و زیربنای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مناسب
۴. تنوع در اشتغال و تولید با استفاده از فرصتهای جدید اشتغال
۵. ثبیت ایل راهها و اطراق گاههای عشایری موجود با کمترین مشکل برای کوچ عشایر
۶. به حداقل رساندن وابستگی اقتصادی عشایر اسکان یافته به دامداری سنتی مبتنی بر کوچ
۷. برقراری تعادل زیست محیطی در قلمرو های عشایر و استفاده بهینه از ظرفیت ها و توانمندیهای موجود
۸. جامعه ای مولد با تنوع منابع تولید و درآمد و مؤثر در تأمین نیازهای اساسی کشور
۹. جامعه ای با امنیت کامل اجتماعی، قضائی و ایمن از خطرات ناشی از سوانح طبیعی همراه با تقویت تعادل های زیست محیطی
۱۰. جامعه ای با درآمد متناسب با سهم آن در تولید ملی، در حد متوسط درآمد سرانه کشور
۱۱. جامعه ای در حال توسعه متناسب با مقتضیات و جایگاه ارزشمند آن و تاریخ پرافتخار خود با حفظ کرامت و حفظ حقوق انسانی
۱۲. جامعه ای به دور از فقر و فساد، برخوردار از سکونتگاه مناسب حداقل در یکی از قطب های زیست بوم

- ۱- توسعه فعالیتهای صنعتی با تکمیل زنجیره ها و خوشه های تولید صنعتی با اولویت صنایع برق ، الکترونیک ، هوا فضا، اطلاعات و ارتباطات (ICT) نفت و گاز ، پتروشیمی و صنایع پایین دستی، صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی به ویژه در صنایع غذایی و دارویی ، خودرو سازی و ماشین سازی با جهت گیری صادراتی و استقرار واحدهای صنعتی کوچک و متوسط با فناوری برتر و پاک در شیراز
- ۲- توسعه زیر ساخت ها و ایجاد صنایع انرژی بر در کریدور انرژی جنوب - شمال واقع در استان
- ۳- توسعه فعالیت های معدنی فلزی و غیر فلزی و سنگ های تزئینی با تاکید بر گسترش اکتشاف، توسعه فرآوری مواد معدنی و صادرات آنها
- ۴- توسعه زیرساخت های صنعت گردشگری در زمینه های تاریخی، مذهبی، طبیعی، فرهنگی و سلامت
- ۵- حفظ ، ساماندهی و توسعه زیر ساخت های بناها و بافت های تاریخی ، فرهنگی و مذهبی
- ۶- سامان دهی و احیاء صنایع دستی و تولید کالاهای فرهنگی در استان
- ۷- توسعه پایدار بخش کشاورزی به ویژه در تولید محصولات راهبردی با تاکید بر ارتقاء فن آوری و افزایش بهره وری آب، خاک و نیروی انسانی.
- ۸- افزایش کمی و کیفی به منظور تامین سلامت محصولات کشاورزی و توسعه کشت ارگانیک در جهت افزایش توان رقابت در بازارهای جهانی
- ۹- توسعه کشت های گلخانه ای، گیاهان دارویی، صنعتی و باغداری به ویژه در اراضی شیب دار کم بازده.
- ۱۰- توسعه خدمات برتر با عملکرد بین المللی با صدور خدمات فنی - مهندسی ، خدمات تخصصی، خدمات تخصصی، خدمات پشتیبان تولید، خدمات مالی (مبادلات پولی) ، بازرگانی ، خدمات گردشگری و بورس های تخصصی کالا (با تاکید بر محصولات کشاورزی)
- ۱۱- توسعه و تقویت خدمات بازرگانی نوین با توجه به عملکرد فراملی شهر شیراز، تعامل فعال با بازارهای منطقه ای به منظور ایجاد مراکز مالی و پولی و بیمه ای و مرکزیت تخلیه و توزیع کالا با عملکرد منطقه ای استان
- ۱۲- توسعه ، تقویت و تجهیز شبکه های ارتباطی جاده ای و ریلی (با تاکید بر اتصال به شبکه ریلی پر سرعت کشور) با عملکرد ارتباط سطوح ملی ، منطقه ای و استانی جهت ترانزیت کالا ، مسافر و انرژی
- ۱۳- توسعه ، تقویت و تجهیز فرودگاههای استان به ویژه شیراز با قابلیت ارائه خدمات فرودگاهی و تسهیل ترانزیت هوایی کالا و مسافر در حوزه های فراملی همجوار
- ۱۴- توسعه کاربری های فناوری اطلاعات و ارتباطات برای حصول به توسعه دانایی محور و استفاده از این فناوری برای تمرکز زدایی از شهر شیراز، توسعه منطقه ای و ارتقاء سطح عملکردی فعالیت های تخصصی استان

- ۱۵- توسعه زیر ساخت های ارتباطی و اطلاعاتی مدرن (شهر الکترونیکی) متناسب با نقش شیراز به عنوان قطب الکترونیک و پشتیبان سامانه فناوری اطلاعات
- ۱۶- تراکم زدایی از شهر شیراز و توقیت نقش شهرهای کوچک و متوسط با پذیرش برخی از نقش های محلی منطقه ای شهر شیراز
- ۱۷- تنوع بخشیدن به فعالیتهای اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی در مناطق روستایی و عشایری، برای افزایش نرخ فعالیت ها و مشارکت آنان، ساماندهی و نگهداشت جمعیت در این نواحی، ایجاد زمینه های اسکان خود جوش عشایر و ساماندهی نواحی حاشیه نشین
- ۱۸- متناسب نمودن توسعه کمی سطوح آموزش عالی در جهت افزایش سطوح تحصیلات تکمیلی در شهر شیراز به منظور توسعه همکاری های علمی بین المللی و تامین نیروی انسانی مورد نیاز کشور و کشورهای منطقه با تاکید بر تامین نیاز اولویت های توسعه استان
- ۱۹- توسعه زیر ساخت های لازم برای رشد فعالیت های دانش پایه در حوزه فناوری های نوین نظیر فناوری اطلاعات و ارتباطات، فناوری زیستی و فناوری نانو
- ۲۰- توسعه و تجهیز مراکز بهداشتی، درمانی و آموزش پزشکی استان و توجه به شهر شیراز به عنوان یکی از کانون های اصلی ارائه خدمات تخصصی و فوق تخصصی پزشکی از جمله چشم پزشکی و پیوند اعضا با عملکرد ملی و فراملی
- ۲۱- حفظ ، اصلاح ، احیا ، توسعه و بهره برداری بهینه از منابع طبیعی ، محیط زیست ، تنوع زیستی و ذخایر ژنتیکی به ویژه در مناطق رویشی زاگرس
- توسعه و تقویت بنیه دفاعی و امنیتی و پدافند غیرعامل استان به عنوان مرکز پشتیبانی دفاعی سواحل جنوب از طریق آموزش های تخصصی و فوق تخصصی به منظور تقویت امنیت ملی و منطقه ای